

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 578:614.316636.08

**МІКРОБІОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ СУХИХ
КОРМІВ ДЛЯ НЕПРОДУКТИВНИХ ТВАРИН**

Мельник М.В., кандидат ветеринарних наук, доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

За оцінками експертів, кожна четверта сім'я в Україні тримає kota або собаку, що становить більше 5 млн. тварин, з яких більше половини використовує сухі корми. Щорічно непродуктивні тварини з'їдають близько 22,6 тис. тонн сухих кормів, які є вагомим джерелом поживних та біологічно активних речовин в організмі тварини.

Основну масу кормів для непродуктивних тварин, до 95 %, в Україні становлять імпорتنі корми, які представлено більше ніж 20 торговими марками із різних країн світу. Українська галузь виробництва кормів для собак і котів знаходиться в стадії формування, однак, за своєю якістю не поступаються закордонним.

При виготовленні кормів для непродуктивних тварин використовують різні відходи забою тварин (голови, копита, кишки, кров, жир, сухожилля та ін.), а також частини туш, які було забраковано для виробництва м'ясопродуктів. Сировина, що використовується для виробництва кормів, в більшості, значно засіяна мікрофлорою, містить токсичні та інші елементи, що впливають на якість та безпеку кормів. Тому проведення досліджень в напрямку визначення якості та безпеки кормів для тварин завжди актуальні, особливо, в сучасних умовах, коли Україна вступила до Світової організації торгівлі.

В окремих літературних джерелах зазначається, що при зберіганні сухих кормів для непродуктивних тварин в них підвищується вміст аміно-аміачного азоту, загальна кислотність, кислотне та перекисне числа. Бактеріальне обсіменіння залежно від температурно-вологісного режиму, до 6-го місяця зберігання зростає у 20-36 разів, а при подальшому зберіганні поступово знижується, але все одно перевищує показники, отримані на початку досліджу в 1,5-9 разів.

Під час реалізації сухих кормів для непродуктивних тварин, ветеринарно-санітарна експертиза обмежується органолептичним методом дослідження, що не дає можливості в повному обсязі вирішувати питання їх якості.

Метою нашої роботи було дослідження мікробного стану окремих, видів сухих кормів для собак, які зареєстровані та допущені до реалізації, а крім того. є найбільш популярними в Україні, а саме: “Клуб 4 Лапи”, «Гав» і «Мій друг» - корми вітчизняного виробництва та “Нестле”, “Марс”, “Роял Канін” - іноземного виробництва. Відповідно до вимог «Обов’язкового мінімального переліку досліджень сировини, продукції тваринного та рослинного походження, комбікормової сировини, комбікормів, вітамінних препаратів та ін.», наші дослідження були спрямовані на визначення загальної кількості бактерій (МАФАНМ), БГКП та сальмонел, спор плісневих грибів та анаеробів,

В досліджуваних зразках корму вітчизняного виробництва загальна кількість бактерій була в межах 5×10^3 КУО/г - 5×10^7 КУО/г, в той час як у кормах імпортного виробництва, цей показник був дещо нижчим, і складав 5×10^2 КУО/г - 5×10^5 КУО/г, переважно виділяли кокову групу мікроорганізмів (мікрококи) і неспорутворюючі палички. Бактерії групи кишкової палички виявлені у двох зразках вітчизняного виробництва “Клуб 4 Лапи” і «Гав» та «Марс» - імпортного виробництва; бактерії роду *Proteus* – у всіх зразках; спор плісневих грибів не виявлено тільки у двох зразках імпортного виробництва “Нестле” і “Роял Канін”; ріст термофільних анаеробів спостерігали у зразку корму «Гав», «Мій друг» і «Марс» (табл. 1.).

Таблиця 1. Бактеріальні показники сухих кормів для непродуктивних тварин

№ п/п	Назва корму	Бактеріальні показники					
		МАФАНМ, КУО/г	БГКП	Сальмонели	Протей	Спори плісневих грибів	Анаероби
1	“Клуб 4 Лапи”	5×10^3 КУО/г	+	-	+	+	-
2	«Гав»	5×10^7 КУО/г	+	-	+	+	+
3	«Мій друг»	5×10^5 КУО/г	-	-	+	+	+
4	“Нестле”	5×10^3 КУО/г	+	-	+	-	-
5	“Марс”	5×10^5 КУО/г	-	-	+	+	+
6	“Роял Канін”	5×10^2 КУО/г	-	-	+	-	-

Сухі корми тваринного походження для непродуктивних тварин надходять в торгову мережу України якісними та безпечними, оскільки піддаються дослідженням та експертизі в Державному науково-дослідному контрольному

інституті ветеринарних препаратів та кормових добавок. Однак, під час зберігання та реалізації в них проходять складні біохімічні та біологічні процеси, під впливом яких відбувається їх псування, в окремих випадках можливе і вторинне обсіменіння кормів мікроорганізмами, що не завжди виявляється діючими методами ветеринарно-санітарного контролю і такі корми можуть бути причиною харчових токсикозів або токсикоінфекцій і являти собою потенційну загрозу для здоров'я тварин.

Виділеним з кормів бактеріям кишкової палички, протею анаеробам притаманні патогенні властивості і висока термостійкість. Більшість з виділених культур мікроорганізмів витримують температуру 80 °С, що свідчить про недотримання санітарного режиму при виробництві кормів. Крім того, бактеріальне обсіменіння корму та інтенсивність його розвитку залежить від температурно-вологісного режиму зберігання.